

ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА НА СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА СЛУЖБА ЗА ВЪТРЕШЕН ОДИТ ПРИ КТБ АД ПРЕЗ 2012 ГОДИНА

Настоящият отчет представя дейността на Специализираната служба за вътрешен одит при КТБ АД (ССВО) през 2012¹ г. и е в изпълнение на Чл. 24, ал.1 от Наредба 10 на БНБ за вътрешния контрол в банките и Чл. 28 от Правилата за организацията и дейността на ССВО при КТБ АД.

ОСНОВНИ АКЦЕНТИ

- През отчетния период ССВО извърши всички дейности, включени в утвърдения от Надзорния Съвет План за дейността, а именно: ангажименти за даване на увереност (одити); консултантски услуги, свързани с подобряване на вътрешно банковия регламент и разработването на нови проекти; проследяване изпълнението на поети от мениджмънта ангажименти за подобряване на контролите, в резултат на препоръки от извършени одити през 2011 и 2012 година; усъвършенстване на вътрешно нормативната уредба на ССВО и прилаганата методология за одит, основана на риска; цялостно използване на одитния софтуер.
- При изпълнението на функциите си през годината продължихме да изпълняваме утвърдената от Надзорния съвет Програма за осигуряване на качеството и непрекъснато усъвършенстване на дейността по вътрешен одит, в изпълнение изискванията на Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит (*Стандартите*). Резултатите от извършваното текущо наблюдение и контрол на дейността показват адекватно изпълнение на всички въведени процедури, с които се осигурява качествено и ефективно изпълнение на дейността на вътрешния одит в КТБ АД.
- През отчетния период:
 - ✓ Вътрешният одит не е поемал управленска и оперативна отговорност за процесите в Банката. Вътрешните одитори не са съвместявали други длъжности в Банката и не са имали правомощия и отговорности за дейностите, които са одитирали.

¹ Планът за дейността на ССВО през 2012 обхваща периода от 01.04.2012 г. до 31.12.2012 г.

- ✓ Дейността на ССВО е извършена при спазване на заложените контроли за избягване конфликт на интереси и разкриване на всички обстоятелства, които могат да доведат до такъв.
 - ✓ При осъществяване на дейността не е установено несъответствие с Дефиницията, *Стандартите* и Етичния кодекс.
 - ✓ Одитните ангажименти са извършени в съответствие с планирания обхват и при адекватно одитно покритие, което осигурява възможност за изразяването на разумна увереност относно процесите за управление на риска и контрола в Банката. През периода не е имало ограничение в обхвата на вътрешния одит, изпълнението на одиторската работа и представянето на резултатите, включително по отношение на ресурсите и достъпа.
- Въз основа на извършената от вътрешния одит дейност с разумна степен на увереност изразявам мнение, че възможността за реализация на рисковете, които биха попречили за постигане целите на Банката в одитираните процеси е силно ограничена. Те са подходящо идентифицирани и адекватно управлявани съобразно съществуващия обем и сложност на операциите, включително рисковете, свързани с измами, с управлението и с информационните технологии. Установена е силна система за вътрешен контрол, създадена и функционираща по начин, който дава разумна увереност, че целите на Банката ще бъдат постигнати.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ССВО

➤ АНГАЖИМЕНТИ ЗА ДАВАНЕ НА УВЕРЕНОСТ (ОДИТИ)

В изпълнение на утвърдения от Надзорния съвет годишен план за дейността на ССВО, за извършване на одити през отчетния период бяха изразходвани 1 462 човекодни, което представлява 70% от общия времеви бюджет на ССВО.

През отчетния период ССВО извърши всички планирани одити, а именно:

- ✓ 2 одита на управленски процеси: Управление на капитала и Управление на човешките ресурси;
- ✓ 11 одита на 8 оперативни процеси: Касова дейност; Разплащания; Кредитиране; Привлечени средства; Сделки за покупко-продажба на валута; Административно стопанска дейност; Банков архив и Деловодство; Банкова сигурност. Седем от

одитите бяха извършени в Централно управление и четири – в подразделения на Банката;

- ✓ 3 одита на ИТ процеси и системи: ИТ инфраструктура; ИТ Сигурност; Управление на информационните технологии в Банката;
- ✓ 2 одита на цялостната дейност на новооткрити подразделения на Банката.

Извършените одити през изминалата година обхванаха всички съществени дейности в одитираните процеси, включително регистриране и осчетоводяване на операциите, както и дейности, които са подпомагачи за ефективното функциониране на процесите, като: информационното обезпечаване; сигурност на информацията и комуникацията; кадрово обезпечаване, квалификация и обучение на служителите, заети в съответните процеси; правно обслужване.

При извършените одити бяха обхванати 267 риска в отделните обекти на одит, включващи рискове от всички категории от Риск регистъра на Банката. 94% от одитираните рискове са ограничени до ниска степен от ефективното действие на установените вътрешни контроли, а останалите – до умерена към ниска степен.

Не бяха установени области, в които да е възприето ниво на остатъчен риск, застрашаващо постигането на оперативните и стратегически цели на Банката.

Разпределението на одитираните рискове по видове процеси е както следва: 6% са в Управленски процеси, 7% в ИТ процеси, 87% - в оперативни процеси. Почти една четвърт от одитираните рискове (24%) се отнасят до възможността за извършване на външни и вътрешни измами.

В одитираните процеси са внедрени 1 145 контроли, които обхващат всички елементи на вътрешно контролната система – контролна среда (17% от контролите), оценка на риска (10%), контролни дейности (51%), информация и комуникация (13%), мониторинг (9%). Установената структура на контролите е с ясно изразена превантивна насоченост (68 % от одитираните контроли са превантивни), а 79% от тях ограничават вероятността от реализацията на рисковете.

Разпределението на одитираните контроли по видове процеси е както следва: 8% са в Управленски процеси, 9% - в ИТ процеси, 83% - в Оперативни процеси. Над една трета (36 %) от одитираните контроли ограничават възможността за извършване на външни и вътрешни измами.

При извършените одити не бяха установени съществени слабости в дизайна и ефективността на вътрешните контроли. Резултатите от извършените тестове на

ефективното действие на контролите показват, че 96% от тях са в групата на силните контроли, 3% са умерени и само под 1% са по-слаби. Предприетите действия от оперативното ръководство, извършени в резултат на поетите от тях ангажименти при извършените одити, създават увереност за засилената ефективност и на тази малка част от одитираните контроли.

Констатираните несъответствия и изключения при извършените през годината одити са с относително нисък за Банката риск. Направените от одита препоръки са насочени към прецизиране на малка част от внедрените контроли и се отнасят към: актуалност и изчерпателност на вътрешнобанковия регламент, вкл. възлагане на задължения; спазване на процедурите за работа и своевременно предоставяне на необходима информация до служителите.

Резултатите от всички извършени одити бяха обсъдени и предоставени в подходящата степен на детайлност на отговорните длъжностни лица, включително на Оперативното ръководство, Одитния комитет, Управителния съвет и Надзорния съвет.

През годината продължихме да поддържаме изградената в дейността на вътрешния одит система за мониторинг на статуса на резултатите от извършените одити, която осигурява увереност, че поетите ангажименти за корективни действия са били ефективно осъществени, за което бяха изразходвани 14 човекодни или 1% от общия времеви бюджет на ССВО. За осъществяването на тази дейност ССВО извърши текущ и периодичен дистанционен последващ контрол на изпълнението на поетите от Ръководството ангажименти за отстраняване на изключенията, засягащи 67 контрола в 35 одитни ангажимента, извършени през 2011 и 2012 г.

Извършените проверки показаха, че потенциалното негативно въздействие на рисковете е ограничено до ниска и умерена към ниска степен от изградената вътрешно контролна система.

➤ КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ

През годината насочихме част от ресурсите си и за осъществяване на консултантски услуги, като за тази дейност са изразходвани 140 човекодни или 7% от общия времеви бюджет на ССВО. Вътрешният одит предостави независимо мнение при актуализацията и разработването на 34 промени на вътрешнобанкови политики, правила и процедури, насочени към подобряване на бизнес процесите и заложените контроли, както и за

осигуряване на по-добро съответствие със законите и регулациите. По искане на Ръководството на Банката, ССВО участва и в 6 проекта за разработване на нови банкови продукти и закупуване на специализиран софтуер.

➤ ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

За повишаване ефективността на функцията по вътрешен одит вниманието ни беше насочено и към подобряване на използваната от ССВО методология, за което бяха изразходвани 60 човекодни или 3% от общия времеви бюджет на ССВО.

През отчетния период работихме по 14 проекта, насочени към подобряване на методологията и технологията на дейността по вътрешен одит, по-съществените от които са: разработване на маркетингова стратегия на ССВО и инструкция за структура и съдържание на нормативната уредба в електронен вариант по одитирани процеси; актуализиране на инструкцията за съхранение и архивиране на информацията в ССВО, методиката за изготвяне на годишен план за дейността на ССВО и методиката за формиране на извадките; преглед на Програмата за осигуряване на качеството и непрекъснато усъвършенстване на дейността по вътрешен одит.

За оптимизиране разпределението на ресурсите на ССВО и насочването им към приоритетните области в съответствие с целите на Банката, продължихме да развиваме и прилагаме рисков базирания подход, както при разработване на Годишния план за дейността ни, така и при извършване на конкретните ангажименти. За извършване на годишното планиране на дейността на ССВО бяха изразходвани 78 човекодни или 4% от общия времеви бюджет на ССВО.

Продължихме да осигуряваме възможности за непрекъснато професионално развитие и да насърчаваме усъвършенстването на знанията и уменията на вътрешните одитори. За обучение бяха изразходвани 36 човекодни или 2% от общия времеви бюджет на ССВО. През отчетния период двама служители от ССВО придобиха международния сертификат по управление на риска CRMA (Certification in Risk Management Assurance), издаден от Глобалния Институт на Вътрешните одитори. Участвахме и в 15 външни обучителни мероприятия (конференции и семинари), организирани от Института на вътрешните одитори, IDG България, ICT Media, Международния банков институт и др.

През годината Одитният комитет наблюдаваше текущо нашата дейност и ни оказваше ценна подкрепа при изпълнението на функциите ни. Продължихме да работим в тясно сътрудничество и взаимодействие с другите звена с контролни функции, като: службата за мерките срещу изпирането на пари и звеното за анализ, оценка и контрол на риска.

Дейността на ССВО през отчетната година е извършена при стриктно спазване на утвърдения финансов бюджет. За осъществяване на дейността са изразходвани 571 хил. лв., което е с 60 хил. лв. или с 9.6 % по-малко от планираните (631 хил. лв.) разходи. Повече от половината от реализираната икономия (55.4 %) се дължи на разходите за „Трудови възнаграждения на персонала” (с 33 хил. лв. или с 6.3 % по-малко от планираните), дължаща се основно на по-малките разходи от планираните по социалната програма (21 хил.лв. или 27.7 % по-малко от планираните). Останалата част от реализираната икономия е в групите: „Разходи за квалификация” (с 18 хил. лв. или 39.2 % по-малко от планираните) поради това, че част от планираните участия във външни курсове не са реализирани, поради липса на организирани подходящи обучения в периода; „Разходи за командировки”, свързани с одити (с 8 хил.лв. по-малко или с 63.8 % по-малко от планираните) поради изразходвани по-малко от планираните разходи за нощувки.

Дейността на ССВО през годината беше осъществена от 10 служители и Ръководител, като в края на отчетния период беше назначен още един нов служител.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВО И НЕПРЕКЪСНАТО УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА ПО ВЪТРЕШЕН ОДИТ

През 2012 г. продължихме да прилагаме в дейността на ССВО утвърдената от Надзорния съвет Програма за осигуряване на качеството и непрекъснато усъвършенстване на дейността по вътрешен одит (ПОКУ) или Програмата, която покрива всички аспекти на дейността по вътрешен одит и осигурява съответствието ѝ с Дефиницията за вътрешен одит, Етичния кодекс и Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит (*Стандартите*).

През отчетния период са спазвани изискванията на Програмата относно текущите прегледи, които са извършвани регулярно по време на обичайната дейност и се изразяват

в надзор върху работата по извършените одити и консултантски услуги. Резултатите от текущите прегледи показват, че:

- ◆ Одитите са извършени в съответствие с установените процедури; спазвани са утвърдените графици, като всяка промяна е утвърждавана по регламентирания ред; всички доклади са утвърдени от Ръководителя на ССВО;
- ◆ Отчетите на Ръководителите на одиторски екипи за изпълнението на възложените ангажименти са приети от Ръководителя на ССВО; базата данни и документацията от извършените одити са поддържани в съответствие с изискванията;
- ◆ Ръководителите на одитираните дейности са на мнение, че: извършените одити са обхванали важна част от дейността им, взаимоотношенията с одиторите са били ефективни;
- ◆ Работата на одиторите непрекъснато се подобрява в резултат на действията, предприети въз основа на извършваните текущи оценки.

ПРИОРИТЕТИ В ПРЕДСТОЯЩАТА ДЕЙНОСТ НА ССВО

И през следващата година ще продължим да следваме неотклонно мисията си и да предоставяме на Ръководството на Банката независими, обективни и безпристрастни оценки на рисковете и внедрените като реакция контроли, свързани с управлението, оперативната дейност и информационните системи за постигане целите на Банката в следните основни области: ефективност и ефикасност на оперативните дейности и програми и опазване на активите; надеждност и цялостност на финансовата и оперативна информация; съответствие със законите, подзаконовите и вътрешни актове и договорите.

Бих искала да изразя благодарността си за пълната подкрепа, която вътрешният одит в Банката получава от страна на Надзорния съвет, Одитния Комитет и Управителния съвет, както и за ангажираността на целия ръководен персонал към поставените на вниманието им въпроси при извършените одити.

Ръководител на ССВО

при КТБ АД:

Снежана Стефанова, CFSA, CCSA, CRMA

